

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

11. 2. 2009

B6-0098/2009

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předkládá Claudio Fava

za skupinu PSE,

o krocích v návaznosti na práci dočasného výboru k domnělému využití evropských zemí ze strany CIA pro převoz a nezákonné zadržování vězňů (výboru TDIP)

Usnesení Evropského parlamentu o krocích v návaznosti na práci dočasného výboru k domnělému využití evropských zemí ze strany CIA pro převoz a nezákonné zadržování vězňů (výboru TDIP)

Evropský parlament,

- s ohledem na mezinárodní, evropské a vnitrostátní nástroje k řešení problematiky lidských práv a základních svobod a k uplatňování zákazu svévolného zadržování, násilných zmizení a mučení, k nimž patří Mezinárodní pakt o občanských a politických právech uzavřený dne 16. prosince 1966 a Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, jež byla podepsána dne 10. prosince 1984,
 - s ohledem na zprávu o zjištěních výboru TDIP o domnělém využívání evropských zemí ze strany CIA pro převoz a nezákonné zadržování vězňů, na další zprávy a usnesení poukazující na tento problém i na činnost Rady Evropy v tomto ohledu,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. února 2009 o návratu a opětovném začleňování vězňů z vazebního zařízení v zátocě Guantánamo,
 - s ohledem na dopis o krocích členských států navazujících na zprávu výboru TDIP, který předseda Evropského parlamentu zaslal národním parlamentům,
 - s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že ve zprávě o domnělém využívání evropských zemí ze strany CIA pro převoz a nezákonné zadržování vězňů je formulováno několik podrobných doporučení, která jsou adresována členským státům, Komisi a Radě,
- B. vzhledem k tomu, že od schválení zprávy se situace v členských státech EU vyvinula dále a došlo například k tomu, že:
- britský ministr zahraničních věcí vydal prohlášení o dvou mimořádných letech USA, při nichž byli přepravováni dva vězni za účelem vydání a které v roce 2002 přistály na území Velké Británie, jakož i o seznamu podezřelých letů, který bude sestaven a zaslán orgánům USA s žádostí o konkrétní ujištění, že tyto lety nebyly využity k vydání osob, a v tomto ohledu vystoupil se svým prohlášením i ministerský předseda,
 - polský ministerský předseda rozhodl vydat státnímu zastupitelství dokumentaci o letech a věznicích CIA a bylo zveřejněno zjištění polského státního zástupce, podle něhož použila CIA pro více než desítku letů letiště Szymany, což potvrzuje závěry výboru TDIP,
 - španělský ministr zahraničí učinil ve španělském parlamentu prohlášení s cílem objasnit informace o vojenských letech zveřejněné v deníku El País,
 - ministr zahraničních věcí poskytl nové informace o letech v Portugalsku, při kterých

CIA přepravovala během funkčního období Barrosovy vlády zadržené,

- některé vlády uložily povinnost dodržovat v souvislosti s informacemi o vyšetřování vydávání osob státní tajemství, mezi nimi například vláda v Itálii, kde je nyní pozastaveno trestní řízení ve věci vydání Abu Omara a rozhodnutí Ústavního soudu o legitimitě použití státního tajemství se dosud očekává,
- C. vzhledem k tomu, že komisař EU pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost v Evropském parlamentu dne 3. února 2009 prohlásil, že podnikl několik kroků proto, aby doporučení Evropského parlamentu byla uskutečněna, například se písemnou formou obrátil na polské a rumunské orgány s žádostí, aby odhalily veškeré skutečnosti o tom, zda na jejich územích existují údajná utajená vězení, a vydal sdělení obsahující návrhy nových opatření v oblasti civilního letectví,
- D. vzhledem k tomu, že mimořádné vydávání osob a tajné zadržování je v rozporu s mezinárodními právními předpisy upravujícími lidská práva, s Evropskou úmluvou o lidských právech a Listinou základních práv, a vzhledem k tomu, že orgány USA tyto postupy v současné době přehodnocují,
- E. vzhledem k tomu, že orgány USA přepravovaly osoby, jež byly uneseny v některých členských státech EU na základě programu mimořádného vydávání osob, do Guantánama nebo do jiných států prostřednictvím vojenských letů nebo letů CIA, které často létaly nad územím EU a v některých případech měly v určitých členských státech EU mezipřistání; vzhledem k tomu, že osoby přepravené do třetích zemí byly v místních věznicích podrobeny mučení,
- F. vzhledem k tomu, že některé členské státy oslovily orgány USA se žádostí o propuštění a repatriaci osob, u nichž došlo k mimořádnému vydání a jsou státními příslušníky těchto států nebo měly před zadržením bydliště na jejich území; vzhledem k tomu, že úřední činitelé některých členských států měli přístup k vězňům zadržovaným v Guantánamu nebo jiných vazebních centrech a vyslyšali je, aby ověřili obvinění vznesená proti nim ze strany orgánů USA, a uznali tak legitimitu takových věznicích a vazebních zařízení,
- G. vzhledem k tomu, že informace uvedené ve zprávě Evropského parlamentu a další události potvrdily zapojení některých členských států do nezákonných převozů vězňů prováděných CIA a vojskem USA a/nebo do jejich zadržování na Guantánamu a v „utajených věznicích“, jejichž existenci přiznal prezident Bush, případně aktivní či pasivní spolupráci s orgány USA na těchto převozech a/nebo na tomto zadržování – jak dokazují některé nedávno zveřejněné informace o žádostech USA o přelety nad územím těchto států, kterým jejich vlády vyhověly, a jak dokazují rovněž vládní informace o utajených věznicích; vzhledem k tomu, že členské státy EU se konkrétně politicky, morálně a právně podílí na odpovědnosti za přepravu a zadržování osob uvězněných v Guantánamu a v tajných vazebních zařízeních,
- H. vzhledem k tomu, že Senát USA ratifikoval dohodu mezi EU a USA o vydávání osob a vzájemné právní pomoci, kterou ratifikovaly všechny členské státy EU kromě Itálie,
- I. vzhledem k tomu, že přestože rozhodnutí prezidenta Obamy ze dne 22. ledna 2009 představují velký krok kupředu, zdá se, že plně neřeší otázky tajného zadržování, únosů,

ani mučení,

1. vyzývá členské státy, Komisi a Radu, aby plně realizovaly doporučení Evropského parlamentu, které uvedl ve své zprávě o domnělém využití evropských zemí ze strany CIA pro převoz a nezákonné zadržování vězňů, a aby spolupracovaly při hledání pravdy tím, že zahájí vyšetřování či spolupráci s příslušnými úřady, zveřejní a zpřístupní veškeré relevantní informace a zajistí účinnou parlamentní kontrolu nad činností tajných služeb;
2. vyzývá Evropskou unii a Spojené státy, aby posílily transatlantický dialog o novém společném přístupu pro boj s terorismem, jenž bude vycházet ze společných hodnot, jako je dodržování mezinárodních lidských práv, demokracie a právní stát, a činily tak v rámci mezinárodní spolupráce;
3. je přesvědčen, že dohody mezi EU a USA o vydávání osob a vzájemné právní pomoci představují vhodný nástroj pro zákonné vymáhání práva a soudní spolupráci v boji proti terorismu; vítá proto jejich ratifikaci Senátem USA a vyzývá Itálii, aby je ratifikovala co nejdříve;
4. vítá skutečnost, že prezident Obama vydal tři nařízení týkající se uzavření vazebního centra Guantánamo, rozpuštění vojenských soudů, ukončení mučení a uzavření utajených věznic v zahraničí;
5. znovu proto opakuje svoji výzvu k uzavření a zákazu využívání veškerých vazebních zařízení přímo či nepřímo vedených úřady USA na vlastním území či v zahraničí; znovu připomíná, že samotné tajné zadržování je vážným porušením základních lidských práv;
6. vítá nadcházející cestu komisaře pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost, českého předsednictví a koordinátora EU pro boj proti terorismu do USA a vyzývá představitele EU, aby prodiskutovali způsoby spolupráce při vyjasňování otázky mimořádného vydávání osob a tajných vazebních zařízení, která byla příčinou vážných porušení mezinárodních a evropských právních předpisů v oblasti lidských práv;
7. vyzývá Evropskou unii, členské státy a úřady USA, aby prošetřily a plně objasnily porušení mezinárodních a národních právních předpisů v oblasti lidských práv, základních svobod, zákazu mučení a špatného zacházení, násilných zmizení a práva na spravedlivý proces, k nimž došlo v souvislosti s „válkou proti terorismu“, a aby tak určily odpovědnost za tajná vazební zařízení – včetně Guantánama – a prošetřily a objasnily také programy mimořádného vydávání osob a aby zajistily, že k takovému porušování v budoucnosti již nedojde a že válka proti terorismu bude vedena, aniž by přitom docházelo k porušování lidských práv, základních svobod, demokracie a právního státu;
8. vyzývá Komisi a Radu, aby po návštěvě delegace EU v USA podaly Parlamentu zprávu o provádění dohod o vzájemné právní pomoci a vydávání osob a o spolupráci EU–USA v oblasti boje proti terorismu při současném zajištění plného dodržování lidských práv, aby se tak příslušný výbor mohl těmito otázkami zabývat ve zprávě vypracované, mimo jiné, na základě článku 232 zprávy dočasného výboru TDIP;
9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vysokému zástupci pro SZBP, koordinátorovi pro boj proti terorismu, parlamentům členských států, generálnímu

tajemníkovi NATO, generálnímu tajemníkovi a předsedovi Parlamentního shromáždění Rady Evropy, generálnímu tajemníkovi OSN a prezidentovi a Kongresu Spojených států amerických.